

Q. D. B. U.

42

Ut

Tria Theologica, Tria Politica,

AUGUSTO

&

AUGUSTEO,

In locum Strenæ

Ad d. 4. Jan. M DC LXXV.

offerri audiant

Omnes & Singulos,

Qui

AUGUSTI FELICITATEM,

AUGUSTEI INCREMENTUM

Cupiant,

decenter invitat,

M. CHRISTIANUS Weise/

Eloqv. Prof. Publ.

LEUCOPETRÆ,

Excudebat JOHANNES Brühl.

THEOLOGICAL THEOLOGICAL
AUGUSTUS

AUGUSTUS

ALL RIGHTS RESERVED

OMNES & SINGULOS

AGOSTI ELLIOTTI

IN CHRISTI

DE Adriano Imperatore Spartianus memorat, *cap. 16.* Calendis Januariis perscripsisse, quid ei totô annô possit evenire. Quæ res, siue aliquid trahit ex vero, siue ab Aulicis in gratiam Domini fuit dispersa, occasionem facile suppeditat, quærendi, quibus mediis hanc sibi notitiam compara-

verit? Spartianus Matthesin nominat: sed paulò antefortium Virgilianarum meminerat *cap. 2.* sollicitum eum de adoptione apud Trajanum hos in Poëta versus invenisse, è *lib. 6. Æneid.*

*Quis procul ille autem ramis insignis oliuæ,
Sacra ferens? nosco crines incanaq; menta
Regis Romani, primam qui legibus urbem
Fundavit, Curibus parvis & paupere terra
Missus in Imperium magnum, cui deinde subibit.*

Unde in hac Votorum Januarianorum præscriptione enatum mihi argumētum est, de hoc ipso divinationis genere, quam Græci κληρομαντείαν s. divinationem perfortes, & specialius ραψωδομαντείαν vel ραψωδομαντικήν, ejusq; Magistros ραψωδομαντίεις appellarūt. Sicut n. ραψωδία Carminum contexturam & quasi consarcinationem signi-

significat; ita Poëtam majoris nominis arripiebant, ut quicquid introspectanti primùm occurreret, haberetur pro oraculo. Et quidem variò modò divinationes istæ solebant suscipi. Aut enim Poëtæ versus in pittaciis seu minutis schedulis descriptos, conjiciebant in situlam, expectantes, quem cuique versum in extrahendo fors esset adjudicatura: Aut versus fatidicos describebant in tabella, & talorum jactui arbitrium permittebant; aut, quod hujus loci est, arreptò temerè & apertò Poëtâ, quicquid primùm se offerebat oculis, futuris suis eventibus applicabant. Sic de Alexandro Severo tradit Lampridius *cap. 4.* infidiis Heliogabali vexatum, in templo Prænestino has ipsi è Virgilio fortes contigisse:

- - *Si qua fata aspera rumpas,
Tu Marcellus eris.*

Seu ut aliâ vice oblatas fortes explicat *cap. 14.*

*Tu regere Imperio populos, Romane, memento,
Hæ tibi erunt artes, paciꝫ imponere morem,
Parcere subjectis & debellare superbos.*

Et simile exemplum inter Christianos, nescio, an joci causâ susceptum, narrat Fabricius *Origin. Saxon. lib. 9. pag. 98.* Annò 1541. animi gratia è carmine Virgiliano fortes à viris quibusdam eruditis fuisse collectas in villa Luigana, quam Cardinalis Pisanus in agro Patavino extraxerat, ac MAURITIO, Saxonix Duci, postmodum Electori hunc ipsum obvenisse versum:

- - *Curibus parvis & paupere terrâ
Missus in Imperium magnum.*

Quin etiam à Christianis substituta fuisse Bibliaprehendimus. Quale exemplum notavit Gregorius Turonensis *lib. 4. cap. 16.* cujus verba, prout in *Corpore Historia Fran-*

Francicæ edito Hanoviae occurrunt, liceat proferre integra. Chramnus (Clotarii Regis filius) usq; Divionense castrum pertendit, ibiq; cum die Dominicò advenisset, quid gestum fuerit, dicam. Erat ibi tum S. Tetricus Episcopus, positus Clerici tribus libris super altarium, id est, Prophetiæ, Apostoli atq; Evangeliorum, oraverunt ad Dominum, ut Chramno, quid eveniret, ostenderet: aut si ei felicitas succederet, aut certè si regnare posset, divinâ potentiâ declararet, simulq; unam habentes conniventiam, ut unusquisq; in libro, quod primùm aperiebat, hoc ad Missas etiam legeret. Apertò ergò primùm omnium, Prophetarum librò reperiunt: Auferam mace-riam ejus, & erit in desolationem, pro eo, quod debuit facere uvam, fecit autem labruscam. Reseratòq; Apostoli libro inveniunt: Ipsi enim diligenter scitis, fratres, quia dies Domini, sicut fur in nocte, ita veniet, cum dixerint, Pax & securitas, tunc repentinus illis superveniet interitus: sicut dolores parturientis, & non effugient. Dominus autem per Evangelium ait: Qui non audit verba mea, adsimilabitur viro stulto, qui ædificavit domum suam super arenam: descendit pluvia, flaverunt venti, & irruerunt in domum illam, & cecidit, & facta est ejus ruina magna. Imò ipse Turonensis lib. 5. cap. 49. de se scribit, in summa tristitia & persecutione Davidici carminis sumpsisse librum, ut scilicet apertus aliquem consolationis versiculum daret, reperisse autem: Eduxit eos in spe, & non timuerunt, & inimicos eorum operuit mare. Plura hujus farinae exempla collegit B. Dannhauerus in Colleg. Decal. p. 274. & inter alia jocosum hoc, Metropolitanum Chersonensi acceptò è manibus Patriarchæ librò, in hæc incidisse verba: Si cæcus cæcum ducat, ambo in foveam cadunt.

Aliquando etiam sola Diaconi vox, quæ templum
ingre-

ingredienti primùm exaudiebatur, habita fuit pro omine. Quod eruditiss. Casaubonus in notis ad Spartiani cap. 2. exemplo Cypriani cujusdam illustrat, qui transitum meditando ad partes Christi, hæc initio exceperat verba: *Χριστὸς ἡμᾶς ἐξηγόρασεν ἐκ τῆς κατάρχεις τῆς νόμου.* Et paulò post ex Efaia: *ἰδὲ συνήσει λέγων, ὁ παῖς μου ὁ ἀγαπητὸς, ὃν ἠρέμισα.* Simile quid de Henrico IV. Galliaë Rege narrat Rittershusius in *Exegefi Genealogiarum* p. 45. Elapsum eum anno 1576. è carcere, venisse Alenzonium, ibiq; in primo templi ingressu, pro omine accepisse verba decantata ex Psalmo 21: *Domine, in Virtute tua letatur Rex.* Nec ignotum est Cæsareanos annò 1620. in Pragensi prælio adversus Fridericum Palatinum, accepisse augurium ex Evangelio istius Dominicæ: *Reddite Cæsari, quæ sunt Cæsaris.* vid. *Flor. Germ. Vassenbergii* p. 19.

Sanè quod fortilegia è Poëtis capta attinet, non est, cur discedamus à mente Augustini, qui lib. 4. *Confess. c. 3.* DEo agit gratias, quòd eò fuerit adductus, ne divinationes amplius curaret; quò ipso loco has etiam Poëtarum sortes exagitat. B. Dannhauerus *loc. cit. p. 271.* has addit rationes: 1. *Humana humanis consiliis, quoad licet semper tractanda, nec ei rei committenda, quæ cæca est, quæ temerè hoc vel illud agit, nullam certam rationem habens, cur hoc potius quàm illud pronunciet.* 2. *Expressam extare DEi improbationem, Ezech. 21. 21.*

At fortilegia sacra nec probari omninò, nec improbari possunt, nisi clarè distinxeris licita ab illicitis. Licita dico, ubi quis in anxietate sacram paginam attingit, ac prima verba, quasi speciatim ad se dicta, consolationis loco accipit. Si enim universa scriptura sermo est DEI ad homines, quemcunq; textum arripuerimus, DEum audiemus loquentem: Imò si omnis Scriptura

ὁπρὺς ⑤ utilis est ad redargutionem, ad correctionem, ad institutionem, &c. peccari non potest, si ad finem hunc assequendum aliquid præ cæteris feligatur. Et notabile occurrit exemplum Summi Theologi, *Dn. D. GEIERI*, qui, cum anno 1665. ipsis Calendis Januariis solenni Concione munus Supremi Concionatoris in Aula Electorali auspicaretur, apertè narrat, in mediis dubitationibus ab improvisa hac vocatione enatis, in manus sibi venisse librum Summè Rev. nostri *OLEARI*, quem de *MIRABILI DEI BENIGNITATE* lingvâ vernaculâ concepit, ubi pag. 456. hæc verba oculis primùm se insinuaverint, non sine omine, ex *Ferem. I, 8*: *Du solt gehen/ wohin ich dich sende/ und predigen/ was ich dich heisse. Fürchte dich nicht für ihnen / denn ich bin mit dir.* Et fatetur ὁ πρὺς Theologus visum sibi fuisse, *DEum ex isto libro secum loqui.* vid. *Concio seorsim edita pag. 8.* Cæterùm probari nunquam poterunt sortes, quæ circa negotia planè specialia suscipiuntur e. g. si Calendis Januariis evolutâ Scripturâ primum dictum pro felicitatis futuræ indicio capere velim; vel empturus domum aut hortum, è sacris literis consilium petat. Non enim hunc finem intendit Spiritus Sanctus, ut de futurorum cognitione tali modò evaderemus certiores. Quin potius clarissima *DEI* est regula, omnibus sortilegiis potior, *Gen. 4. 7.* *Nonne si benè feceris, venia erit? & si non benè feceris, ad ostium peccatum cubat.*

Quamobrem quæ futuri anni debeat expectari prosperitas, nullò divinationis genere libet indagare; sed in vota effundi animus est, quæ quasi in brevi tabula exhibeant, quid per integrum annum pro *AUGUSTA SALUTE* simus precaturi. Huc enim nos provocare videtur undecimus hic *Januarius*, quem à condito

dito

dito Augusteo nostro attingimus, ut novi decennii ingressum votis solennioribus persequamur, ac, dum primò aperitur Auditorium, nihil nisi faustas acclamationes exaudiri patiamur. Faciet autem ad hoc profectum Actus Oratorius, quem his diebus Collegio nostro consecrabimus. Ubi

DN. JOHANNES CHRISTOPHORUS Fischer /
LongoSaliffa- Thuringus

Aliqua præfatus de singularibus DEi beneficiis præteritò annò perceptis, Commilitones excitabit ad strenuas votivas Principi & Gymnasio, quod à PRINCIPE nominatur, exhibendas. Et quidem procedens

DN. JOHANNES CHRISTOPHORUS Grönig /
Braunsdorffensis

Tria Emblemata è Sacris petita voto suo applicare conabitur.

DN. JOHANNES NICOLAUS HOYER,
LongoSaliffa- Thuringus,

Tria Emblemata è Politicis petita subjunget.

Sedulitatem recommendabit brevitatem, brevitatem Pietas. Proinde cum nemo sit, qui AUGUSTUM nolit esse felicissimum, aut qui Augusteum non cupiat, quam maximè auctum, decenter rogamus, velint omnes, quod domi & in pectore sæpiùs optant, conjunctis quasi viribus nobiscum precari. Ipsam hanc operam divina compensabit gratia, quam devotè sollicitamus, ut præsentis anni eventum initiis non deterio-rem, sed vel æqualem, vel feliciorum reddere, procel- lasq; Germaniæ imminentes & illapsas sine periculo avertere, ac in capita Barbarorum convertere digne- tur. Plura optabimus publicè. DEUS AUGUSTUM, Patriam, Proceres, Cives, Augusteum servet! P.P.
Calend. Jan. M DCLXXV.